

Kurslitteratur

- Kurs:** Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot utvecklingsstörning, 30hp, AN
- Kurskod:** UQ2UTV
- Institution:** Specialpedagogiska institutionen
- Beslut:** Denna litteraturlista är fastställd av institutionsstyrelsen 2021-05-25 och gäller från och med HT21

Obligatorisk litteratur

Delkurs 1: Perspektiv på funktionsnedsättningen utvecklingsstörning, 7,5 hp

- Andersson, A-L, & Wilder, J. (2015). Swedish classroom communities including learners with mild intellectual disabilities – Lower secondary school. I A. Sandberg & A Garpelin (red.) *Children and Young People in School and in Society*, (s. 111–134). Nova publishers.
- Assarson, I. (2009). Bildbar men inte anställningsbar. I T. Barow & D. Östlund (Red.), *Bildning för alla! En pedagogisk utmaning*, (s.17–27). Kristianstad University Press. [Elektronisk resurs]
- Assarson, I. (2009). I R. Helldin & B. Sahlin (Red.), *Etik i specialpedagogisk Verksamhet* (s. 97–114). Studentlitteratur.
- Berthén, D. (2007). *Förberedelse för särskildhet: Särskolans pedagogiska arbete i ett verksamhetsteoretiskt perspektiv* (s. 5–37). (Doktorsavhandling. Karlstads universitet) [Elektronisk resurs]
- Boettcher, L. (2011). Cognitive Impairments and Cultural-Historical Practices for Learning: Children with Cerebral Palsy in School. I H. Daniels & M. Hedegaard (red.), *Vygotsky and special needs education: rethinking support for children and schools* (s. 11–29). Continuum International Pub. Group. [Elektronisk resurs] (Kap 1)

Specialpedagogiska institutionen

- Boettcher, L. & Dammeyer, J. (2016). *Development and Learning of Young Children with Disabilities A Vygotskian Perspective*. Springer International Publishing. [Elektronisk resurs] (Kap 1 & 2)
- Giest, H. (2018). Vygotsky's Defectology: A Misleading Term for a Great Conception. *Educação, 41*(3), 334–346.
- Gindis, B. (1995). The social/cultural implication of disability: Vygotsky's paradigm for special education. *Educational Psychologist, 30*(2), 77–81.
- Hejlskov Elvén, B. (2009). *Problemskapande beteende vid utvecklingsmässiga funktionshinder*. Studentlitteratur.
- Ineland, J., Molin, M., & Sauer, L. (2013). *Utvecklingsstörning, samhälle och välfärd*. Gleerup. (Kap 3, 4, 5, 6 & 10)
- Kutscher, M. L., Attwood, T., & Wolff, R. R. (2016). *Barn med överlappande diagnoser: ADHD, inlärningssvårigheter, Autism, Aspergers, Tourette, ångest m.fl.* Natur & Kultur.
- Kylén, G. (2012). ALA Classics I, Helhetssyn på människan: begåvning och begåvningshandikapp. Stiftelsen ALA. [Elektronisk resurs]
- Llewellyn, G. (2013). Parents with intellectual disability and their children: *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities, 10*(2), 82–85.
- Lundström, E. (2019). *Att förstå föräldrar –till barn med funktionsnedsättning*. (Upplaga 1). Studentlitteratur.
- Matson, I.-L. (2017). *Grus i maskineriet. Några kommunala tjänstemäns, politikers, föräldrars och lärares syn på en skola för alla*". (Doktorsavhandling. Stockholms universitet). (s. 85–99, 126–127)
- Munger, K., Gill, C., Ormond, K., & Kirschner, K. (2007). The next exclusion debate: assessing technology, ethics, and intellectual disability after the human genome project. *Mental Retardation and Developmental Disabilities Research Reviews, 13*, 121–128.

Ringsby-Jansson, B., & Olsson, S. (2006). Outside the system: Life patterns of young adults with intellectual disabilities. *Scandinavian Journal of Disability Research*, Vol 8(1), 22–37.

Soenen, S. van Berckelaer-Onnes, I., & E. Scholte, E. (2009). Patterns of intellectual, adaptive and behavioral functioning in individuals with mild mental retardation. *Research in Developmental Disabilities*, 30, 433–444.

Svensson, O., & Tideman, M. (2007). Motvärn, motståndsidetitet och empowerment bland personer med intellektuella funktionshinder. *Socialmedicinsk tidskrift*, 84, 193–204.

Szönyi, K. (2012). Att lyssna till barn: I gränslandet mellan livsvärldar och systemvärlden. I T. Barow & D. Östlund (Red.), *Bildning för alla! En pedagogisk utmaning* (s. 45–52). Högskolan i Kristianstad. [Elektronisk resurs]

Wilder, J. (2014). *Kommunikation hos och med barn och ungdomar med flerfunktionsnedsättningar: En systematisk kunskapsöversikt*. Kunskapsöversikt 2014:1. Nationellt kompetenscentrum anhöriga.

Östlund, D. (2009). Om speciallärare med inriktning utvecklingsstörning är svaret – vad är då frågan? I T. Barow & D. Östlund (Red.), *Bildning för alla! En pedagogisk utmaning* (s. 145–158). Högskolan i Kristianstad. [Elektronisk resurs]

Dessutom tillkommer forskningsartiklar inom ramen för arbetet med gruppexaminationsuppgiften, texterna tillhandahålls av kursansvarig lärare. (ca 100 s)

Delkurs 2: Didaktiska villkor för särskolan som meningsskapande praktik, 15 hp

Abbeduto, L, Warren, S., & Connors, F. (2007). Language development in Down syndrome: from the prelinguistic period to the acquisition of literacy. *Mental Retardation and Developmental Disabilities Research Reviews*, Vol 13, 247–261.

Andersson, F. (2007). *Att utmana erfarenheter: Kunskapsutveckling i en forskningscirkel* (s. 106–166). (Doktorsavhandling. Lärarhögskolan i Stockholm och Stockholms universitet).

- Andersson, L. (2002). *Interpersonell kommunikation. En studie av elever med hörselnedsättning i särskolan*. (Doktorsavhandling. Lärarutbildningen Malmö Högskola). (s. 35–70).
- Berthén, D. (2007). *Förberedelse för särskildhet: Särskolans pedagogiska arbete i ett verksamhetsteoretiskt perspektiv*. (Doktorsavhandling. Karlstads universitet). (s. 69–184).
- Berthén, D. (2012). Realisera demokratiskt deltagande genom rika skriftspråksmiljöer. I A. Löfdahl & H. Pérez (Red.). *Barn, barndomar, rättigheter och utbildningar: Vänbok till Solveig Hägglund* (s. 13–24). (Karlstad University studies, nr. 2012:13). Karlstads universitet.
- Berthén, D. (2019). Nyckeluppgift som redskap för att kvalificera undervisningen i grundsärskolan – exemplet ”det magiska ägget”. I Y. Ståhle, M. Waermö & V. Lindberg (Red.). *Att utveckla forskningsbaserad undervisning. Analyser, utmaningar och exempel*. (s. 241–267). Natur & Kultur.
- Bjar, L., & Liberg, C. (Red). (2010). *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur. (Kap 4, 6, 9, & 10).
- Bjørndal, C. (2005). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Liber. (Kap 1, 2, 7 & 8)
- Boettcher, L. & Dammeyer, J. (2016). *Development and Learning of Young Children with Disabilities A Vygotskian Perspective*. Springer International Publishing. [Elektronisk resurs] (Kap 1, 2, 5, 7 & 8)
- Browder, D., Gibbs, S., Ahlgrim-Delzell, L., Courtade, G. R., Mraz, M., & Flowers, C. (2009). Literacy for Students with Severe Developmental Disabilities: What Should We Teach and What Should We Hope to Achieve? *Remedial and Special Education, 30*(5), 269–282.
- Carlgren, I. (Red.) (2017). *Undervisningsutvecklande forskning: exemplet learning study*. (Första upplagan). Gleerups.
- Chaiklin, S. (2002). A Developmental Teaching Approach to Schooling. I: G. Wells & G Claxton (red.), *Learning for Life in the 21st Century: Sociocultural Perspectives*

- on the Future of Education* (s.167–180). Blackwell Publishers Ltd. [Elektronisk resurs]
- Hedegaard, M. & Chaiklin, S. (2005). *Radical-local teaching and learning: a cultural-historical approach*. Aarhus Univ. Pr.. [Elektronisk resurs] (Kap. 15)
- Chaiklin, S. (2019). Vidga din uppfattning om ZPD för ett rikare didaktiskt perspektiv: en presentation av traditionen developmental education. I Y. Ståhle, M. Waermö & V. Lindberg (Red.). *Att utveckla forskningsbaserad undervisning. Analyser, utmaningar och exempel* (s. 76–91). Natur & Kultur.
- Gadd, M., & Parr, J. M. (2016). It's all about Baxter: task orientation in the effective teaching of writing. *Literacy*, 50(2), 93–99.
- Heister Trygg, B. (2012). *AKK i skolan - en pedagogisk utmaning. Om Alternativ och Kompletterande Kommunikation (AKK) i förskola och skola*. Södra regionens kommunikationscentrum.
- Hirsh, Å. (2017). *Formativ undervisning: utveckla klassrumspraktiker med lärandet i fokus*. Natur & Kultur. (Kap 1, 2, 3 & 7)
- Holmqvist, M. (2009). Structured flexibility: six case studies of how children with diagnosed autism develop independency in daily living activities. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 11(3), 175–193.
- Håkansson, J., & Sundberg, D. (2012). *Utmärkt undervisning: framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*. Natur & Kultur. (Kap 2, 3 & 4)
- Jansson, A. (2011). Becoming a Narrator: A Case Study in the Dynamics of Learning Based on the Theories/Methods of Vygotsky. *Mind, Culture and Activity*, (1), 5–25.
- Kutscher, M. L., Attwood, T., & Wolff, R. R. (2016). *Barn med överlappande diagnoser: ADHD, inlärningssvårigheter, Autism, Aspergers, Tourette, ångest m.fl.* Natur & Kultur.
- Light, J. (1997). “Let’s go star fishing”: reflection on the contexts of language learning for children who use aided AAC. *Augmentative & Alternative Communication*, 13(3), 158–171.

- Martinussen, R., & Major, A. (2011). Working Memory Weaknesses in Students With ADHD: Implications for Instruction. *Theory into Practice*, 50(1), 68–75.
- McNaughton, D., & Light, J. (2013). The iPad and Mobile Technology Revolution: Benefits and Challenges for Individuals who require Augmentative and Alternative Communication. *AAC: Augmentative & Alternative Communication*, 29(2), 107–116.
- Porter, J., Ouvry, C., Morgan, M., & Downs, C. (2001). Interpreting the communication of people with profound and multiple learning difficulties. *British Journal of Learning Disabilities* (29), 12–16.
- Reichenberg, M., & Lundberg, I. (2011). *Läsförståelse genom strukturerade textsamtal: för elever som behöver särskilt stöd*. Natur och kultur.
- Reichenberg, M. (2012). Gränser på gott och ont: Undervisning i särskolan förr och nu. I D. Andersson & L. Edlund (Red.). *Språkets gränser – och verklighetens: Perspektiv på begreppet gräns* (s. 143–155). Institutionen för språkstudier, Umeå universitet.
- Thunberg, G. (2011). *AKK – Alternativ och Kompletterande Kommunikation för personer med autism*. Skrift framtagen på uppdrag av Autismforum Habilitering och Hälsa, SLL.
- von Tetzchner, S., & Jensen, M.H. (1999). Interacting with People who have Severe Communication Problems: ethical considerations. *International Journal of Disability, Development and Education*, (46), 453–462.
- Utifrån kursansvarigas anvisningar tillkommer artiklar och litteratur (ca 200 sidor).

Delkurs 3: Bedömning av och för kunskapsutveckling i särskolan, 7,5 hp

- Allal, L., & Ducrey Pelgrims, G. (2000). Assessment of—or in—the zone of proximal development. *Learning and Instruction*, 10(2), 137–152.
- Asp-Onsjö, L. (2011). Dokumentation, styrning och kontroll i den svenska skolan. *Educare*, (2), 39–56.
- Eliasson, R. (1995). *Forskningsetik och perspektivval*. Studentlitteratur.

- Gadd, M. (2014). *What is critical in the effective teaching of writing? A study of the classroom practice of some Year 5 to 8 teachers in the New Zealand context*. Doktorsavhandling. University of Auckland.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81–112.
- Hirsh, Å. (2011). A tool for learning? An analysis of targets and strategies in Swedish Individual Education Plans. *Nordic Studies in Education*, 31(01), 14–30.
- Lindström, L., Lindberg, V., & Pettersson, A. (2013). *Pedagogisk bedömning: att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap* (3. uppl. ed.). Liber.
- Lindberg, V., Eriksson, I. & Pettersson, A. (red.) (2019). *Formativ bedömning: utmaningar för undervisningen*. (Första utgåvan). Natur & Kultur.
- Schoultz, J., Säljö, R., & Wyndhamn, J. (2001). Heavenly talk: Discourse, artifacts, and children's understanding of elementary astronomy. *Human development*, 44(2-3), 103–118.
- Shepard, L. A. (2008). The Role of Assessment in a Learning Culture. *Journal of Education*, 189(1/2), 95–106.
- Säljö, R., & Wyndhamn, J. (1990). Problem-solving, academic performance and situated reasoning. A study of joint cognitive activity in the formal setting. *British Journal of Educational Psychology*, 60(3), 245–254.
- Tillkommer litteratur i relation till ämne/ämnesområde och skolform. (ca 250 s.)